

ADRIANA FLORENTINA CĂLĂUZ

DELIA-ANAMARIA RĂCHIȘAN

Metode de cercetare. Cercetarea etnologică de teren. Suport de curs (Aplicații), Cluj-Napoca,
Editura Mega, Editura Argonaut, Ediția a doua, revizuită și adăugită,
2018, 180 p.

Studiul, intitulat *Metode de cercetare. Cercetarea etnologică de teren. Suport de curs (Aplicații)*, aflat la ediția a doua, revizuită și adăugită, subliniază importanța metodelor clasice și moderne. *Chestionarul, interviul, observația directă* sunt metode și tehnici indispensabile cercetării de teren, indiferent de disciplină (etnologie, sociologie, psihologie etc.). Aceste metode, denumite de către autoare clasice sau tradiționale, aplicate individual sau în tandem sunt extrem de importante în cercetarea etnologică de teren. Delia-Anamaria Răchișan alocă o importanță deosebită și metodelor moderne (*metoda starbursting, metoda cubului, brainstorming-ul, ciorchinele, diagrama Venn*) prin intermediul cărora atât studenții, cât și masteranzii, aplicându-le la cursuri și la seminarii pot conștientiza cât de bine stăpânesc partea teoretică. *Metodele moderne și metodele tradiționale* se completează reciproc.

Tânăra cercetătoare și-a structurat suportul de curs pe trei paliere esențiale: 1. *Metode indispensabile cercetării etnologice de teren*. 2. *Modele de fișe informative*. 3. *Metode moderne*. Partea teoretică se îngemănează cu cea aplicativă. Testele grilă contribuie la înțelegerea și aprofundarea informației. Autoevaluarea contribuie la posibilitatea tinerilor studenți și masteranzi de a ajunge la un anumit nivel intelectual care generează o stabilitate, siguranță, elan creator.

Capitolul *Metode indispensabile cercetării etnologice de teren* (1) evidențiază impactul cercetătorului în confruntarea cu terenul. Cercetătorul trebuie să delimiteze anumiți termeni de specialitate: *actant, colportor, creator, insider, informator, outsider, performer*. În termenii autoarei, studenții trebuie să dea dovadă de documentare științifică temeinică, să însușească partea teoretică, să se înarmeze cu răbdare, să acceseze toate calitățile pe care le posedă (flexibilitate, respect, rigurozitate, seriozitate, sociabilitate, tact, tenacitate etc.), să însuflească pasiune în cercetarea de teren. Autoarea atrage atenția asupra faptului că etnologii, spre deosebire de alți specialiști, utilizează metoda chestionarului, recurgând la materiale aparte și ținând cont de anumite elemente fundamentale: *Fișa informatorului, Fișa localității*, binaritatea trecut-prezent, utilizarea întrebărilor deschise etc. Totodată sunt stabiliți pașii esențiali realizării chestionarului, sunt explicate tehnicile abordate – *Tehnica*

pâlniei (funneling); Tehnica pâlniei răsturnate (reversed funneling). Delia-Anamaria Răchișan precizează faptul că metoda chestionarului nu este suficientă. Sunt explicate și celelalte metode și tehnici de abordare (observația, interviul) la nivel teoretic și aplicativ. Testele grilă, exemplele furnizate (chestionarele închise, chestionarele deschise, chestionarele *omnibus*, *interviul directiv* etc.) vin în sprijinul studenților și masteranzilor.

Modele de fișe informative (2) vizează verigi indispensabile cercetării etnologice de teren: *Fișa localității cercetate*, *Fișa informatorului*, *Fișa sintetică de observație*, *Fișa materialului înregistrat*, *Fișa de transcriere*.

Metode moderne (3) îi ajută pe studenți și masteranzi să se autoverifice, să afle în ce măsură stăpânesc partea teoretică, dacă sunt pregătiți cum se cuvine pentru a se confrunta cu terenul. *Autoarea menționează faptul că metodele moderne (metoda starbursting, metoda cubului, brainstorming-ul, ciorchinele, diagrama Venn)*, aplicându-se la seminarii, la cursuri, îi ajută pe studenți, pe masteranzi să dobândească informații într-o manieră captivantă. Fiecare metodă are un rol bine definit: *metoda starbursting* vizează întrebări analitice, aplicative, evaluative, sintetice; *metoda cubului* generează flexibilitate, creativitate, șase unghiuri de abordare a unei probleme; *metoda brainstorming* pune accent pe originalitate, spontaneitate, depășirea limitelor; *metoda ciorchinele* ajută la selectarea informației optime; *diagrama Venn*, mizând pe asemănări și deosebiri, surprinde chintesența temei, problemei analizate.

Studiul Deliei Anamaria Răchișan, prezentat într-o manieră atractivă, vine în sprijinul tuturor celor pasionați de cercetarea etnologică de teren.

